

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت و درمان امور پزشکی

بسمه تعالی

معاونت بهداشت

شماره ۵۹۰۰۹/ب
تاریخ ۱۳۸۹/۳/۲۶
پوست

ریاست محترم دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

با سلام و احترام

به پیوست دستورالعمل صدور کارت معاینه پزشکی که در راستای اجرای ماده ۲ آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب آذر ماه ۱۳۷۹ به منظور کنترل و پیشگیری از انتقال عوامل بیماری به مواد خوردنی آشامیدنی و تبیین شرایط و نحوه صدور کارت معاینه پزشکی برای متصدیان و کارکنان مراکز تهیه، تولید، نگهداری، حمل و نقل و توزیع، عرضه و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی تهیه گردیده ارسال می شود. امید است با ایجاد هماهنگی بین بخشی و درون بخشی و نظارت مستمر، زمینه عملیاتی نمودن دستورالعمل مذکور را بصورت کامل فراهم آورده تا با پیشگیری از انتقال بیماریهای مرتبط با غذا حفظ و ارتقای سلامت جامعه را شاهد باشیم.

دکتر علیرضا مصداقی نیا

معاون بهداشت

رونوشت:

- معاونت محترم بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
- جناب آقای دکتر گویا ریاست محترم مرکز مدیریت بیماریها بانضمام تصویر پیوست جهت استحضار
- جناب آقای دکتر مهدوی ریاست محترم آزمایشگاه مرجع سلامت بانضمام تصویر پیوست جهت استحضار
- مرکز سلامت محیط و کار - اداره بهداشت مواد غذایی و بهسازی اماکن - جهت استحضار

جهت استحضار و اقدام لازم

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

مرکز سلامت محیط و کار

دستورالعمل صدور کارت معاینه پزشکی

تهیه و تدوین :

" اداره بهداشت مواد غذایی و بهسازی اماکن "

بهار ۱۳۸۹

کمیته تهیه و تدوین دستورالعمل صدور کارت معاینه پزشکی

- ۱- دکتر نبوی: معاون مرکز مدیریت بیماریهای واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۲- دکتر مجید توکلی: معاون دفتر آموزش سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۳- خانم مریم میر محمدعلی رودکی: کارشناس آزمایشگاه مرجع سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۴- دکتر صغری انجرائی: کارشناس آزمایشگاه مرجع سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۵- مهندس سید رضا غلامی: رئیس اداره بهداشت مواد غذایی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (رئیس کمیته)
- ۶- مهندس ایوب بیکی: کارشناس مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۷- مهندس فرناز جغتایی: کارشناس مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۸- مهندس میترا دانش دوست: کارشناس مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۹- مهندس بهروز میرین بیگلو: کارشناس مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

آدرس: تهران - خیابان حافظ - تقاطع جمهوری - معاونت سلامت وزارت بهداشت کدپستی: ۴۵۷۶۴-۱۱۳۴۸

تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۰۷۶۳۶   شماره: ۰۲۱-۶۶۷۰۷۴۱۷   وب سایت: www.markazsalamat.ir

دستورالعمل صدور کارت معاینه پزشکی

این دستورالعمل در راستای اجرای ماده ۲ آیین نامه اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون موادخوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب آذر ماه ۱۳۷۹ به منظور کنترل و پیشگیری از انتقال عوامل بیماری به مواد خوردنی آشامیدنی و سایر اشخاص و همچنین تبیین شرایط و نحوه صدور کارت معاینه پزشکی برای متصدیان و کارکنان مراکز تهیه، تولید، نگهداری، حمل و نقل و توزیع، عرضه و فروش مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی تهیه گردیده است.

بخش اول: کلیات

ماده ۱) تعاریف:

- مراکز: به کلیه مراکز تهیه، تولید، نگهداری، توزیع، عرضه و فروش موادخوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی گفته می شود.
- اماکن: منظور کلیه اماکن عمومی مشمول بند ج ماده ۱ آیین نامه بهداشت محیط می باشد.
- وسائط حمل و نقل: به وسائط نقلیه حامل موادخوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی گفته می شود.
- چک لیست: به فرم گواهی معاینات و آزمایشات بالینی متصدیان و کارکنان مراکز تهیه، تولید، نگهداری، توزیع، عرضه، فروش و وسائط حمل و نقل موادخوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی چک لیست گفته می شود.
- کارت: منظور کارت معاینه پزشکی است که برای افراد مشمول قانون، مطابق همین دستورالعمل صادر می شود.

ماده ۲) افراد مشمول اخذ کارت معاینه پزشکی:

کلیه متصدیان، مدیران و کارکنان مراکز، وسائط حمل و نقل و اماکن ملزم به اخذ کارت معاینه پزشکی می باشند. تبصره: اشخاصی مانند صندوقدار، باغبان، نگهبان، راننده و نظایر آنها که در مراکز و اماکن شاغل بوده لیکن با مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی تماس مستقیم ندارند مستثنی از لزوم اخذ کارت معاینه پزشکی می باشند.

ماده ۳) مدت اعتبار کارت معاینه پزشکی:

مدت اعتبار کارت معاینه پزشکی برای اشخاصی که در تهیه، فراوری، آماده سازی و پخت موادغذایی مانند آش، حلیم، پلو، چلو، خورش، ساندویچ، بستنی، آبمیوه، شیرینی، نان، نقش دارند به مدت شش ماه و سایر اشخاص یک سال است.

تبصره ۱: در صورت مشاهده علائم بیماری در افرادی که دارای کارت معاینه پزشکی با مدت اعتبار قانونی هستند، آن افراد باید بنا به تشخیص بازرس بهداشت محیط و پزشک، نسبت به تمدید اعتبار کارت اقدام نمایند.

تبصره ۲: متصدی و مدیران اماکن و مراکز موظفند در صورت مشاهده علائم بیماری قابل انتقال ضمن جلوگیری از ادامه فعالیت افراد مشکوک به بیماری آنها را به مراکز بهداشتی درمانی محل هدایت نمایند.

ماده ۴) مرجع صدور کارت:

مرجع صدور کارت معاینه پزشکی مرکز بهداشت شهرستان/ مراکز بهداشتی درمانی، وابسته به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می باشد.

ماده ۵) آزمایشگاه بالینی:

مرجع قانونی انجام آزمایشات بالینی موضوع این دستورالعمل، آزمایشگاههای تشخیص طبی مراکز بهداشت شهرستان/ مراکز بهداشتی درمانی وابسته به وزارت بهداشت و آزمایشگاههای تشخیص طبی خصوصی دارای مجوز از وزارت بهداشت می باشد. تصمیم گیری در مورد اولویت در انتخاب آزمایشگاه (بخش دولتی یا بخش خصوصی و یا هر دو) به عهده هیئت امنای دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی منطقه می باشد.

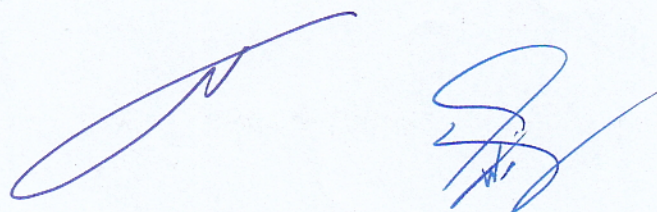
ماده ۶) وجود کارت در محل کار:

کلیه متصدیان و مدیران موظفند کارت معاینه پزشکی خود و سایر کارکنان را در محل مناسب در معرض دید عموم نگهداری نمایند و هنگام مراجعه بازرسین بهداشت به آنها ارائه نمایند. عدم ارائه کارت به بازرسین بهداشت محیط به منزله نداشتن کارت می باشد.

ماده ۷) اتباع خارجی :

صدور کارت معاینه پزشکی برای اتباع خارجی در صورتیکه مجوز اقامت و مجوز فعالیت در داخل کشور را از مراجع ذیربط داشته باشند با اخذ کپی مجوز های مذکور بلامانع است.

تبصره: معاینات بالینی و آزمایشات لازم در صورت نیاز مشابه متقاضیان ایرانی می باشد.

ماده ۸) فرمت کارت معاینه پزشکی :

کارت معاینه پزشکی باید مطابق فرمت تعیین شده صادر شود. رنگ کارت معاینه پزشکی که مدت اعتبار آن شش ماهه است سبز و کارت معاینه پزشکی که مدت اعتبار آن یک سال است به رنگ آبی چاپ و صادر شود.

بخش دوم: معاینه و آزمایشات

ماده ۹) چک لیست:

معاینات پزشکی باید مطابق چک لیست گواهی معاینات و آزمایشات بالینی پیشه وران مراکز و اماکن انجام شود.

تبصره ۱: پزشک شخصاً مکلف به انجام معاینه و تکمیل چک لیست مذکور می باشد.

تبصره ۲: نصب عکس جدید از متصدی و کارکنان در محل الصاق عکس چک لیست الزامی است.

ماده ۱۰) کشت مدفوع:

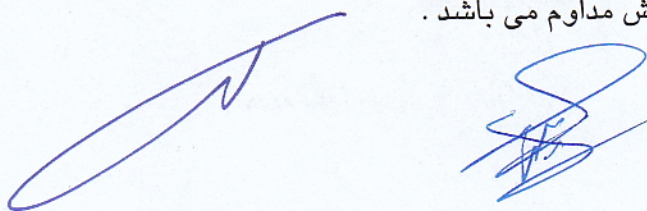
کشت مدفوع برای متصدیان و کارکنان مراکز تهیه، تولید، نگهداری، حمل و نقل، توزیع، عرضه و فروش موادخوردنی و آشامیدنی و افرادی که تماس مستقیم با ماده غذایی دارند از نظر سالمونلا و شیگلا الزامی است.

ماده ۱۱) آزمایش مستقیم مدفوع:

آزمایش مستقیم مدفوع برای متصدیان و کارکنان مراکز تهیه، تولید، نگهداری، حمل و نقل، توزیع، عرضه و فروش موادخوردنی و آشامیدنی باید در سه نوبت انجام شود.

ماده ۱۲) در صورت نیاز، آزمایشات مربوط به سل براساس معاینه بالینی و نظر پزشک برای متصدیان مراکز و اماکن انجام شود.

ماده ۱۳) در صورت وجود علائم بیماری ایدز و هپاتیت در افراد شاغل در آرایشگاه و مراکز مشابه پزشک مکلف است نسبت به معرفی افراد جهت انجام آزمایشات مربوطه اقدام نماید. در صورت مثبت بودن نتیجه آزمایش، مداخله فقط در حد ارائه آموزش مداوم می باشد.

ماده ۱۴) بنا به تشخیص پزشک انجام آزمایشات دیگر علاوه بر آزمایشات مذکور برای پیشگیری از انتقال بیماریهای واگیر الزامی است.

ماده ۱۵) دریافت نمونه مجدد برای افرادی که تحت درمان بیماریهای انگلی و روده ای هستند باید یک هفته بعد از قطع درمان صورت گیرد.

بخش سوم: هزینه و وظایف

ماده ۱۶) هزینه معاینه بالینی و انجام آزمایش:

دریافت هزینه های مربوط به معاینه بالینی و انجام آزمایش برابر دستورالعمل و تعرفه های ابلاغی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است. مبالغ مذکور جزو درآمد های اختصاصی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بوده و هر گونه تصمیم گیری در مورد نحوه ی اخذ و هزینه آن به عهده هیئت امنای دانشگاه می باشد.

ماده ۱۷) هزینه صدور کارت معاینه پزشکی:

دریافت هزینه صدور کارت معاینه پزشکی و شماره حساب واریزی برابر بخشنامه های وزارت بهداشت و مطابق قانون بودجه در هر سال خواهد بود و جزو درآمد های اختصاصی وزارت متبوع می باشد.

ماده ۱۸) وظایف:

- ۱- وظیفه معرفی افراد مشمول به پزشک و صدور کارت معاینه پزشکی به عهده بازرس بهداشت محیط و وظیفه انجام معاینات بالینی به عهده پزشک می باشد.
- ۲- مسئول صدور و امضاءکنندگان کارت موظفند قبل از صدور و امضاء آن، چک لیست معاینه و نتایج آزمایش را رؤیت نمایند.
- ۳- بازرس بهداشت محیط مکلف است تا زمان انقضای اعتبار کارت معاینه پزشکی مستندات مربوطه (چک لیست معاینه، نتایج آزمایشات و کپی مجوز اقامت و مجوز فعالیت اتباع خارجی) را در پرونده امکنه نگهداری نماید.
- ۴- نظارت عالی بر حسن اجرای این دستورالعمل به عهده معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی است.

دکتر علیرضا مصداقی نیا

معاون بهداشتی

جهت صدور کارت معاینه پزشکی

کد واحد صنفی: .....

تاریخ معاینه : .....

نام: ..... نام خانوادگی: ..... کد ملی ..... نام پدر: .....

تاریخ تولد: ..... شغل: ..... آدرس محل کار: .....

تلفن محل کار: .....

۱- سوابق بیماری

حصبه   سل   آمیبیاز   دفع کرم   کچلی   بثورات جلدی   ژیاوردیاز

۲- شکایات بیمار:

الف. تنفسی:

سرفه   خلط   تنگی نفس   ترشحات بینی

ب. پوستی:

خارش   بثورات جلدی   ضایعات ناخن   کچلی

ج. گوارشی

بی اشتها   تهوع   اسهال   سوزش سرد دل
 دل درد   دل پیچه   خارش مقعد

۳- یافته های بالینی

الف. تنفسی:

حلق: ..... ریه : .....

ب. پوست:

مو و ناخن : .....

ج. گوارشی:

شکم: ..... مقعد: .....

۴- آزمایشات مورد نیاز با تشخیص پزشک:

آزمایشات خلط با توجه به تاریخچه بالینی   عکس ریه   بررسی پوست از نظر شپش
 بررسی پوست از نظر گال   آزمایش مدفوع*   کشت مدفوع*

۵- اظهار نظر پزشک:

نام و نام خانوادگی پزشک: ..... تاریخ : ..... امضاء و مهر نظام پزشکی: .....

* برای متصدیان و کارکنان مراکز تهیه، تولید، نگهداری، حمل و نقل، توزیع، عرضه و فروش مواد خوردنی و آشامیدنی اجباری است

شماره سریال

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

معاونت بهداشتی

مرکز بهداشت شهرستان

کد واحد صنفی :

کد کارت معاینه پزشکی :

محل الصاق
عکس

کارت معاینه پزشکی

آقای ..... با شماره کد ملی ..... به استناد معاینات و آزمایشات خانم

شماره ..... مورخ ..... فعلاً از نظر بیماریهای واگیردار سالم و اشتغال نامبرده در مراکز تهیه و توزیع و فروش مواد غذایی / اماکن عمومی بلامانع است.

مسئول بهداشت محیط ..... رئیس مرکز .....

این کارت تا تاریخ ..... اعتبار دارد

نکات بهداشتی

- اخذ کارت معاینه پزشکی قبل از شروع به کار الزامی است .
- اخذ گواهینامه آموزش بهداشت عمومی قبل از شروع به کار الزامی است .
- رعایت مستمر بهداشت فردی (کوتاه نمودن ناخن دست ، شستن مرتب دست با آب و صابون مایع و استحمام) الزامی است .
- پوشیدن لباس کار مناسب و به رنگ روشن در حین کار الزامی است .
- استفاده از کلاه و لباس کار مناسب در حین تهیه و پخت مواد غذایی الزامی است .
- استعمال دخانیات در حین کار ممنوع است

تذکرات:

- ۱- این کارت صرفاً جهت نگهداری در محل کار و ارائه به بازرس بهداشت محیط بوده و ارزش دیگری ندارد.
- ۲- دارنده این کارت موظف است به محض ابتلاء به بیماری واگیردار سریعاً به نزدیکترین مرکز بهداشت مراجعه کند.
- ۳- در صورت عدم تمدید کارت معاینه پزشکی پس از انقضای تاریخ اعتبار برخورد قانونی صورت می پذیرد

گواهی معاینات و آزمایشات بالینی پیشه وران مراکز تهیه، تولید و توزیع مواد غذایی و اماکن عمومی